

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy**

Bydgoszcz, dnia grudnia 2010 roku.

**Pani
Wiesława Jaranowska
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Brodnicy**

**LBY-4101-03-03/2010
P/10/098**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy skontrolowała **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy**, zwany w dalej „Ośrodkiem”.

Kontrolą objęto **wywiązywanie się Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy z zadań na rzecz pomocy osobom uprawnionym do alimentów**.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 9 listopada 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Kierownik niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Ośrodka w zakresie objętym kontrolą.

Formułując powyższą ocenę NIK wzięła pod uwagę niżej wymienione ustalenia kontroli:

1. Świadczenia alimentacyjne wypłacano prawidłowo. Prawo do świadczeń ustalano w trybie określonym w art. 15 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów¹, zwanej dalej „ustawą”. Wnioski osób uprawnionych zawierały niezbędne dane, dołączano do nich odpowiednie, wymagane art. 15 ustawy dokumenty, zaświadczenia i oświadczenia. Nie stwierdzono przypadków przyznania świadczeń osobom nieuprawnionym, tj. nie spełniającym warunków określonych w art. 9 i 10 ustawy. Decyzje w sprawach

¹ Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zm.

świadczeń z funduszu alimentacyjnego spełniały wymogi określone w art. 107 KPA.

2. Wywiady alimentacyjne oraz oświadczenia majątkowe sporządzano zgodnie z wzorami, określonymi w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu alimentacyjnego oraz wzoru oświadczenia majątkowego dłużnika alimentacyjnego².

3. Kwoty wyegzekwowane przez komornika od dłużników alimentacyjnych dzielone były zgodnie z zasadami określonymi w art. 27 ust. 4 i 5 ustawy.

4. W okresie objętym kontrolą skierowano do Starosty 20 wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika; w tym w roku 2009 – 9 wniosków i w roku 2010 – 11 wniosków.

5. Skuteczność ściągłości alimentów od dłużników w skali kraju była na niskim poziomie. W okresie objętym kontrolą (1 sierpnia 2008 r. – 30 września 2010 r.) do Ośrodka wpłynęły łącznie 153 wnioski, w tym 47 wniosków o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych i 106 wniosków o przyznanie świadczenia alimentacyjnego. W wyniku podjętych decyzji administracyjnych wypłacono 1075 świadczeń alimentacyjnych w kwocie łącznie 305,1 tys. zł. Od dłużników alimentacyjnych odzyskano 36,8 tys. zł, co stanowiło 12,06%, w tym:

- w 2008 r. (od 1.08) – 4,35%;
- w 2009 r. – 14,61%;
- w 2010 r. (do 30.09.) – 11,26%.

6. Kontrola wykazała, że z opóźnieniem podejmowano działania będące realizacją procedur określonych w ustawie, w tym np.:

- 1) z wnioskami o podjęcie działań do organu właściwego dłużnika alimentacyjnego występowano po upływie 5 do 130 dni od przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz do 103 dni od przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
- 2) komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji przekazywano po upływie 39 do 243 dni od otrzymania wniosku lub wydania decyzji o przyznaniu świadczenia oraz po upływie 2 do 112 dni od sporządzenia wywiadu alimentacyjnego (w 3 przypadkach informacji komornikowi nie przekazano);

² Dz. U. Nr 78, poz. 469

- 3) wywiad alimentacyjny sporządzano i oświadczenie majątkowe odbierano po upływie od 14 do 207 dni od otrzymania wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika lub od wydania decyzji o przyznaniu świadczenia;
- 4) decyzje administracyjne w sprawie zwrotu należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń, po zakończeniu okresu świadczeniowego 2008/2009 (30 września 2009 r.) wydano po upływie 56 do 91 dni;
- 5) upomnienia, w przypadku nie uiszczenia przez dłużników należności, wysyłano po upływie od 38 do 174 dni od wydania decyzji o zwrocie wypłaconych świadczeń; po bezskutecznym upływie kolejnego terminu zapłaty, po upływie od 71 do 338 dni sporządzano tytuły wykonawcze w celu wszczęcia postępowania egzekucyjnego (w 1 przypadku bez uzasadnienia tytułu wykonawczego nie sporządzono).
6. W okresie objętym kontrolą w 8 przypadkach świadczenie alimentacyjne wypłacono przed doręczeniem decyzji, co stanowiło naruszenie art. 110 KPA.
7. W przypadku, gdy dłużnik zamieszkiwał na terenie właściwości Ośrodka decyzje o zwrocie należności z tytułu wypłaconych z funduszu alimentacyjnego świadczeń przekazywano komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne w ciągu 7 dni od ich wydania. W przypadku decyzji dotyczących dłużników spoza terenu działania Ośrodka potwierdzenia o ich doręczeniu brakowało.
8. Właściwe organy egzekucyjne - komornicy w żadnym z badanych przypadków nie udzielili informacji o stanie egzekucji. Ośrodek nie domagał się spełnienia tego obowiązku.
9. Nie stwierdzono przypadków beczynności lub opieszałości komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne. Ośrodek nie podejmował działań w celu ustalenia efektywności działań organu egzekucyjnego.
10. W latach 2008 (od 01.08.) - 2010 (do 30.09.) Ośrodek przekazał Prokuraturze 20 wniosków o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kk, tj. uporczywe uchylanie się od wykonania ciążącego z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to narażanie jej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, w tym w 2009 r. – 8; w 2010 r. (do 30.09.) – 12, z tego wszczęto 3 postępowania. Odmówiono wszczęcia dochodzenia lub umorzono 17 postępowań, w tym w 2009 r. - 8; w 2010 r. (do 30.09.) – 9 spraw.
- Jako uzasadnienie odmowy wszczęcia postępowania podawano brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa lub brak znamion czynu zabronionego.

W przypadku odmowy wszczęcia dochodzenia lub umorzenia postępowania Ośrodek nie korzysta z prawa do zaskarżenia wydanych w tych sprawach postanowień.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podejmowanie bez zbędnej zwłoki wszystkich działań dozwolonych przepisami w celu poprawy skuteczności egzekucji wobec dłużników alimentacyjnych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Kierownik, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Kierownik prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.